

a na území Boršova, na Malostranském náměstí a pod Petřínem. Z dalších jsou to práce o minulosti a perspektivách pražských Kotců, Novoměstské radnice atd. Pražský hrad se stal tématem celé řady objevených studií, např. s M. Vilímkovou o poloze bývalého kostela sv. Jana Křtitele, o oknech tereziánské přestavby Hradu, o Jízdárenském a Lvím dvoře, o počátcích Zlaté uličky, Španělském sále, o minulosti a budoucnosti hradeb. Z dalších jsou to studie monografického charakteru o tvrzích v Hradeníně, Kestřanech a Třebotově, o průhonickém zámku, hradu v Boskovicích, zámku ve Vlašimi, bývalém hradu ve Zbraslavicích a renesanční podobě státního zámku v Lánech. Z vlastních monografických prací, které jsou charakteristické pro jeho dílo je to především profilová knížka z roku 1984 Tvrze středních Čech. Nelze zapomenout ani na práci z roku 1992 Karlův most. Cenná je jeho spolupráce na kolektivním díle Umělecké památky Prahy, v němž se podílel na celé řadě hesel na svazku věnovaném Starému městu (1996), Malé Straně (2000), Pražskému hradu a Hradčanům (2001).

Naše spolupráce začala v roce 1972 a s menšími přestávkami trvá dodnes. Setkali jsme se náhodně po letech, spolužáci z karlínského gymnázia, na Hradčanském náměstí před 1. hradním nádvořím jednoho podzimního zářijového slunečného odpoledne. Na podnět F. Kašíčky bylo navrženo, že bychom měli výsledky našich oborů spojit a pokusit se o nový komplexnější stupeň poznání celku. Tak vznikla naše první práce o románském kostele z 12. století ve Vrbně u Mělníka, na soutoku Labe a Vltavy, kde jsem v té době prováděl archeologický výzkum raně stře-

dověkého pohřebiště s depotem denárů z druhé poloviny 12. století (PP 1973, 176–186). Naše spolupráce pokračovala v poznávání Vyšehradu (např. o velkém archeologicky odkrytém komplexu kapitulního chrámu sv. Petra a Pavla - PP 1976, 583–592, o dvoulodním kostele Stětí sv. Jana Křtitele - PP 1976, 193–198, nebo o špitálním patrně také dvoulodním kostele sv. Alžběty pod Vyšehradem - PP 1973, 193–205 ad.) a především středověkých tvrzí celou řadou článků a studií, ale také početnou řadou monografií – Radomyšl, proměny městečka“ (1983), Loket (1983 – ed. Odeon), Vyšehrad pohledem věků (1985). Problematické tvrzí a hradeb byla věnována trilogie v oblasti jihozápadních Čech – Strakonicko (1986), Prachaticko (1990) a Písecko (1995) rozšířené o hrady zpracované T. Durdíkem – obsahlo území více než 3 600 km², které mělo více než 270 lokalit. V současné době je v přípravě do tisku rozšířené vydání prvního svazku věnované Strakonicku, které bude ještě obsahovat i hrady. Prohloubený historický a terénní průzkum z původního počtu 111 lokalit obsáhl na 150 lokalit.

A tak na závěr dlouhého výčtu pracovních a vědeckých aktivit, které jistě zdaleka nekončí, je si nutno přát, aby nám bylo dopřáno jejich úspěšné dokončení a F. Kašíčkovi k jeho životnímu jubileu do dalších let pevné zdraví a hodně radosti v práci i osobním životě.¹⁾

BOŘIVOJ NECHVÁTAL

1) Srov. Dílčí výběrová bibliografie in: Kdo je kdo v architektuře a příbuzných oborech v České Republice, Praha 1993, s. 62.

DVĚ VÝROČÍ BŘETISLAVA ŠTORMA

Ing. arch. Břetislav Štorm (* 21. června 1907 v Řevničově – † 11. února 1960 v Praze)

V únoru 2005 tomu bylo 45 let, co předčasně zemřel architekt Břetislav Štorm, jenž se zasloužil o citlivou obnovu řady významných památkových staveb. Činil tak ve specializovaném technickém pracovišti Národní kulturní komise (po roce 1953 Státní památkové správy, od roku 1958 ve Státním ústavu památkové péče a ochrany přírody) při přípravě staveb pro využití v nových společenských a majetkových podmínkách po roce 1948. Na tyto otázky lze po hlubokých společenských a politických změnách posledních 15 let pohlížet různým způsobem, ale nelze přitom Štormovi upřít mimořádný cit pro památku, spojený s technickými znalostmi a s ovládnutím řemeslných dovedností. Zejména však je nutno zdůraznit skutečnost, že od doby jeho působení se prosazuje zájem, aby východiskem rekonstrukcí a j. zásahů byly zevrubný průzkum stavby a její analýza, opírající se o její přesné zaměření. Příkladem této snahy byla zejména činnost projektového ústavu SÚRPMO od poloviny 50. let 20. století. Výsledky Štormovy činnosti v dobách, kdy priority národního hospodářství byly zcela jinak orientované a obnovu památek ovládal tandem Zdeňků Nejedlého a Wirtha pevnou rukou, jsou ve vývoji naší památkové péče nepřehlédnutelné, byť nenápadné a citlivé. Dokladem jeho práce je mimo jiné obnova vyhořelého zámku Karlova Koruna v Chlumci nad Cidlinou, hrady Blatná, Kost a Švihov, obnova barevnosti a členění fasád zámku v Roudnici nad Labem (shodou okolností kromě Švihova

a Horšovského Týna se jím obnovené objekty vracely v rámci restitucí).

Kromě této hlavní činnosti B. Štorma nelze opomíjet ani jeho návrhy uměleckořemeslných výrobků (hlavně liturgických pomůcek nebo insignií olomoucké univerzity) i jeho účast v české heraldice 20. století.

Protože je tato poznámka věnována dvěma výročí, tedy ještě to druhé: pět let po úmrtí Břetislava Štorma vydal Státní ústav památkové péče a ochrany přírody z jeho odkazu shrnutí poznatků a zkušeností z praktických činností při obnově památek jako poměrně útlou brožuru pod názvem Základy péče o stavební památky. Myslím, že tímto počinem česká památková péče dostala důstojné pokračování Katechismu Maxe Dvořáka.

Mottem tohoto krátkého připomenutí by mohl být odstavec z jeho citované knížky (s. 10):

Těžisko památkářovy práce je v terénu. Veškerá příprava teoretická, učenost, umění i zkušenost mají jen tehdy smysl, slouží-li památkám v terénu. Jen odtud lze čerpat další poznatky pro teoretické úvahy, jen v přímém styku s památkami si uchovávají reálný smysl dějiny umění a jen tak se občerstvují mnohé obory umělecké práce. Poučení o zapomenutých hmotách, konstrukcích a způsobech opracování pomáhají zdokonalit řemeslnou i průmyslovou výrobu (...).

JINDŘICH NOLL